

[Lis Groes.]

det generelle påbud om at afvente prisforhøjelser, til de er godkendt, er bortfaldet. Det vil sige, at det reelle indhold i denne lov dermed er fjernet, og tilbage er kun skallen, og jeg vil gerne spørge: er denne lov om de vejledende priser herefter ikke kun en skueret, der belaster erhvervslivet og belaster monopoltilsynet med betydelige administrationsbyrder, uden at den kan siges at give forbrugerne tilstrækkelig tryghed mod selve systemet med vejledende priser?

Jeg vil gerne spørge, hvor mange anmeldelser det har drejet sig om, og hvor mange der er bortfaldet. Finder ministeren ikke, at der er et misforhold mellem hele dette apparat og en fuldstændig mangel på sanktioner? Bør der ikke gøres en ekstra indsats?

I vore nordiske broderlande har man indgående drøftet, hvorvidt man burde skride til forbud mod vejledende priser, ud fra den erkendelse, at disse vejledende priser tenderer mod at svække priskonkurrencen. Man er dog meget tilbage for et forbud, men i Sverige har man gjort to ting. Man har for det første omdøbt begrebet vejledende priser til cirkapriser for allerede gennem ordvalget ligesom at nedbryde stivheden i prisdannelsen såvel i handelsleddet som blandt forbrugerne. Hvad ville ministeren mene, om vi fik en tilsvarende ændring i selve begrebet?

Så har svenskerne gjort en ting til. De har iværksat en købertræning bl. a. ved gennem dagbladsannoncering at indskærpe pris- og købsbevidsthed blandt forbrugerne. Ministeren understreger meget positivt i sin fremsættelsestale forbrugeroplysningens betydning såvel for effektivisering af konkurrencen som for en politik, der tilstræber en sund prisudvikling, og det er jo så sandt, som det er sagt. Men forudsætningen for, at forbrugerne kan blive et sådant aktivt led i samfundsøkonomien, er, at der skabes økonomisk baggrund for at effektivisere forbrugeroplysningen. Radio og TV har stillet øget sendetid i udsigt, men der må sættes ind på at indsamle baggrundsinformation bl. a.

gennem samarbejde mellem forbrugere og prismyndigheder, og lad os så se at få begyndt på de ekstra udsendelser.

Jeg tror, vi kan nå meget ad den vej, men også andre utraditionelle ideer bør forsøges. En af de fundamentale sandheder, der trænger til at understreges over for forbrugerne, er, at den samme vare ikke koster det samme overalt, og at der er mange penge at spare, hvis man bliver dygtig til indkøb, penge, som oven i købet er skattefri.

Vender vi os nu til avancestoploven, så er hovedbestemmelsen om avancestop opretholdt. Der er sket nogle ændringer; lejestigninger kan nu også indkalkuleres, og det vil jeg ikke anse for urimeligt. Derimod bekymrer det nye stk. 4 til lovens § 1 mig. Heri fastslås, at industri- og håndværksvirksomheder vil kunne forhøje bruttoavanceerne med beløb, der svarer til indvundne besparelser i udgifter til direkte arbejds løn og besparelser i forbrug af råvarer og materialer. Taget efter ordlyden må dette opfattes som et tilsagn til erhvervslivet om, at de kan indkassere den fulde rationaliseringsgevinst uden smålig skelen til medarbejdere eller forbrugere. Men dertil kommer, at denne formulering kan virke som en opfordring til at svække på kvaliteten ved at spare på materialer og arbejds løn og derigennem hente en større bruttoavance hjem. Vi vil ikke sætte os imod, at man kan opnå dækning for investeringsomkostninger i forbindelse med rationalisering, men var det ikke rimeligt, om monopoltilsynet skulle bedømme, hvorledes øvrige rationaliseringsgevinster skulle fordeles mellem erhverv og forbruger? I ministerens skriftlige fremsættelse stilles en vejledning til erhvervslivet i udsigt. Men jeg synes, det var rart også at få vejledt folketinget, så vi ved, hvad det er, vi siger ja til, hvis vi siger ja.

Konklusionen af disse betragtninger bliver for socialdemokratiets vedkommende, at vi finder, at regeringen har sat sig lidt mellem to eller måske tre stole. Man har haft et ønske om at føre indkomstpolitik, men denne lovgivning kan kun betegnes som et